

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Український визвольний рух у Галичині 1944 р. – кінця 1950-х рр.»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України
і методики викладання історії
Протокол № 12 від 29 червня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Український визвольний рух у Галичині 1944 р. – кінця 1950-х рр.»
Викладач (-і)	Міщук Андрій Іванович
Контактний телефон викладача	(0342)59-60-06
Е-mail викладача	andrii.mishchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Середа, 15.00–17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс розроблено таким чином, аби надати учасникам навчального процесу – майбутнім магістрам за спеціальністю «Середня освіта (історія)» – необхідні знання для формування у них системного погляду на основні етапи та тенденції розвитку українського національно-визвольного руху в Галичині 1944 р. – кінця 1950-х рр., закономірності визвольної боротьби за українську незалежність у вказаний період. На цій основі сформувати у майбутніх магістрів спеціальності відчуття причетності до героїчної історії українського народу, розвинути у них патріотичні, державницькі та морально-етичні переконання. Вибіркова дисципліна „Український визвольний рух у Галичині 1944 р. – кінця 1950-х рр.” є дисципліною вільного вибору студента зі спеціальності “Середня освіта (історія)”, яка викладається в 1-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Вона покликана забезпечити ґрунтовні знання з історії України 1944 р. – кінця 1950-х рр. та методики її викладання. Особлива увага при вивченні курсу приділяється формуванню аналітичних навичок, вмінню доцільно використовувати отриманні знання для вирішення теоретичних та прикладних проблем.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на другому (магітерському) рівні вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальністю 014</p>	

Середня освіта (Історія) з спецкурсу «Український визвольний рух у Галичині 1944 р. – кінця 1950-х рр.» через опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України; формування інтегральних, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Цілі спецкурсу ознайомити студентів із історією розвитку українського національно-визвольного руху в Галичині 1944 р. – кінця 1950-х рр., навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всесвітньою історією; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблемах. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності:

ЗК 1. Здатність здобувати знання, самостійно шукаючи й опрацьовуючи інформацію, застосовувати їх у практичних ситуаціях діяти відповідально і свідомо на засадах усвідомлення цінностей громадянського суспільства; застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність планувати й організовувати дослідження за прикладною тематикою (окремих практичних питань), узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати власні наукові здобутки відповідно до чинних вимог.

ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ПК 4. Оволодіння основними історичними концепціями, поняттями, судженнями; здатність критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ української та всесвітньої історії.

ПК 6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

Результати навчання:

РН 2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

ПРН 1. Застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.

ПРН 2. Розуміти та інтерпретувати основні теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, аспекти теоретико-методологічного

дискурсу усно історичних досліджень у просторі конструювання минулого.
 ПРН 8. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 / заочна 4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 / 6
самостійна робота	60 / 80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
I	014 Середня освіта	I	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Український визвольний рух у Галичині 1944 р. – кінця 1950-х рр.: джерела та історіографія проблеми	4		5
Тема 2. Український націоналізм, як ідейна основа визвольної боротьби в Галичині 40-50-х рр. ХХст.		2	5
Тема 3. Підпілля, як структурний елемент визвольної боротьби. Видавничо-пропагандивна діяльність ОУН і УПА.	4		5
Тема 4. Організація, тактика й методи дій радянських оперативно-військових сил у боротьбі з українським визвольним рухом	4		5
Тема 5. "Радянізація" Галичини 1944-1950-х рр.		2	5
Тема 6. Самостійницький руху 1944-1946 рр. Протистояння з радянськими органами безпеки		4	10

Тема 7. Націоналістичне підпілля на теренах Галичини 1947-1956 рр.		4	10
Тема 8. Українсько-польські взаємини в Галичині 1944-1947 рр.		2	5
Тема 9. Депортаційна політика радянської влади проти родин учасників ОУН-УПА та прихильників українського національного підпілля 1944-1953 рр. УГКЦ і радянська влада		4	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Шкала оцінювання				
	Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
	90-100	відмінно добре	5	A	зараховано
	80-89		4	B	
	70-79			C	
	60-69	задовільно	3	D	
	50-59			E	
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)			
1-25	незадовільно				
<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів:</p> <p>30 балів – (поточна робота) усні відповіді на семінарських заняттях. Підсумковий бал за семінарські заняття визначається на основі вирахування середнього арифметичного із всіх усних оцінок;</p> <p>20 балів – індивідуальна (самостійна) робота студентів (10 б. – презентація у форматі PowerPoint на визначену тему; 10 б. – план-конспект уроку на визначену тему).</p> <p>50 балів – Модульна контрольна робота (письмові (тестові) завдання з курсу на останньому занятті.).</p>					
Вимоги до письмових робіт	<p>Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни.</p> <p style="text-align: center;">Контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 теоретичні завдання (оцінюється по 20 балів кожне); • 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). <p>Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання:</p>				

1 б. – відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу інформацію про історичний період або одиничні конкретні факти.

2 б. – відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; студент демонструє знання окремих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей або допускає значні помилки; не володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; узагальнення відсутні.

3 б. – відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; студент розкриває історичний процес в рамках питання із значними пробілами та розривами; демонструє знання найбільш важливих історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні.

4 б. – відповідь структурована, містить або вступ або висновок; студент розкриває історичний процес в рамках конкретного питання із певними пробілами та розривами; демонструє знання значної кількості історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей, проте допускає окремі помилки; володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; робить фрагментарні узагальнення, усвідомлює роль і значення конкретних подій.

5 б. – відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; студент повноцінно розкриває історичний процес в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних історичних фактів, дат, подій, процесів, постатей; на високому рівні володіє історичною хронологією, історичною географією, термінами і поняттями; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми.

Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі: мінімальний обсяг – 20 слайдів; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності.

<p>Семінарські заняття</p>	<p>Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми. Під час практичних занять, пов'язаних із симуляціями уроків, необхідними умовами для допуску студента до заняття є наявність самостійно написаного план-конспекту уроку на задану тему.</p> <p>Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали (5 балів) за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> – «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
----------------------------	--

Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи. Для отримання підсумкової оцінки протягом семестру студент зобов'язаний отримати як мінімум 25 б.
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт.</p> <p>Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань.</p> <p>Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 15.00 год. – 17.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача освіти можливість і порядок відпрацювання пропущених занять регламентується [Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя](#)

[Стефаніка \(введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.\)](#)

Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаніка \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](#)

8. Рекомендована література

1. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні 1917–1953: суспільнополітичний та історико-правовий аналіз. У двох книгах. К. : Либідь; Військо України, 1994. Кн. 1. 432 с.
2. В'ятрович В., Забілий Р., Дерев'яний І., Содоль П. Українська Повстанська Армія. Історія нескорених / Відп. ред. та упоряд. В. В'ятрович. – 2-ге вид., випр. та доп. – Львів, 2008. — 352 с.
3. Веденєєв Д. В., Биструхін Г. С. “Повстанська розвідка діє точно й відважно.”. Документальна спадщина підрозділів спеціального призначення Організації українських націоналістів та Української повстанської армії. 1940–1950-ті роки. – К., 2006. – 568 с
4. Депортації. Західні землі України кінця 30-х – початку 50-х рр. Документи, матеріали, спогади. У 3 т. / Ред. Юрій Сливка. – Т. 1(1939-45 рр.). Львів, 1996 752 с.
5. Депортації: західні землі України кінця 30-х – початку 50-х рр. Документи, матеріали, спогади. У 3 т. / Ред. Юрій Сливка. Т. 2: 1946-1947 рр. Львів, 1998. 540 с.
6. Деревінський В. Агітаційно-пропагандивна діяльність ОУН і УПА під час виборів до Верховної Ради СРСР у 1946 році// Визвольний шлях. Суспільно-політичний, науковий і літературний місячник. 2001. Кн.12. С.64-71.
7. Дмитерко О. Організація та матеріально-технічне забезпечення видавничої діяльності ОУН і УПА в 1944-1950-х рр. Наукові записки Національного університету „Острозька академія”: Історичні науки. Острог, 2004. Вип. 4. С.290-297.
8. Іщук О. Застосування радянськими спецслужбами допоміжних засобів у боротьбі з підпіллям ОУН та УПА. Український визвольний рух : наук. зб. Львів, 2008. Збірник 12. С. 134–162.
9. Кентій А. Нарис боротьби ОУН-УПА в 1946-1956 рр. К., 1999; Русначенко А. Розумом і серцем. К., 1999;
10. Кентій А. Українська Повстанська Армія в 1944-1945 рр. – К., 1999.
11. Кентій А.В. Українська повстанська армія та збройне підпілля Організації українських націоналістів (1942–1956). – К., 2008. – 415 с.
12. Літопис УПА. Нова серія. Київ ; Торонто.
13. Марусик Т. В. Західноукраїнська гуманітарна інтелігенція: реалії життя та діяльності (40 – 50-ті рр. ХХ ст.). Чернівці: Видавництво «Рута» ЧНУ, 2002. 46 с.
14. Нагірняк М. Я., Лаврецький М. Я. Політична та ідеологічна боротьба органів Комуністичної партії у процесі утвердження режиму в Західній Україні (1944 – 1945 рр.). Військово-науковий вісник. 2013. Вип. 20. С. 66–80.
15. Паньків М. Схрони, криївки і бункери ОУН-УПА. Коломия: Вік, 2012. 192 с.
16. Патриляк І. К. “Встань і борись слухай і вір...”: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939–1960 рр.): Монографія. Центр дослідження визвольного руху. Львів : Часопис, 2012. 592 с.
17. Патриляк І.К., Боровик М.А. Україна в роки Другої світової війни: спроба нового концептуального погляду. – Ніжин, 2010. – 590 с.
18. Польсько-українські стосунки в 1942-1947 роках у документах ОУН та УПА: у 2 т. / Відп. ред. та упоряд. В. М. В'ятрович. – Т. 1: Війна під час війни. 1942-1945. Львів :

- Центр досліджень визвольного руху, 2011. 792 с.
19. Польсько-українські стосунки в 1942-1947 роках у документах ОУН та УПА: у 2 т. / Відп. ред. та упоряд. В. М. В'ятрович. – Т. 2: Війна під час війни. 1942-1945. – Львів : Центр досліджень визвольного руху, 2011. – 576 с.
  20. Рубльов О. С. Черченко Ю. А Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції 20 – 50-ті роки ХХ ст. Київ: Наук. думка, 1997. 349 с.
  21. Русначенко А. М. Народ збурений: Нац.-визвол. в Україні й нац. Рухи опору в Білорусії, Литві, Латвії, Естонії у 1940–1950-х роках. К. : Унів. Вид-во “Пульсари”, 2002. 519 с.
  22. Русначенко А. Народ збурений. Національно-визвольний рух в Україні й національні рухи в Білорусії, Литві, Латвії, Естонії у 1940-50-х роках. – К., 2002.
  23. Сергійчук В. Депортація поляків з України. Невідомі документи про насильницьке переселення більшовицькою владою польського населення з УРСР в Польщу в 1944-1946 роках. Київ : Видання Української Видавничої Спілки, 1999. 192 с.
  24. Старжець В. І. Студентство Західної України під тиском радянської тоталітарної системи (1944–1953 рр.). Гілея: науковий вісник. Київ: Видавництво «Гілея», 2018. Вип. 134. С. 103–107.
  25. Стародубець Г.М. Українське повстанське запілля (друга пол. 1943–поч. 1946 років). – Тернопіль, 2006. – 527 с.
  26. Стасюк О. Облаштування та оснащення підпільних друкарень ОУН. Український визвольний рух. Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, Центр досліджень визвольного руху, 2011. Збірник 15. С. 61–118.
  27. Федун Петро – “Полтава”. Концепція Самостійної України / упор. і відп. ред. М. Романюк. Львів, 2008. Т. 1 : Твори. 720 с.

Викладач

Міщук А. І.